

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Ekspedytor (432303)

Pracownicy do spraw transportu

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Ekspedytor

(432303)

Pracownicy do spraw transportu

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Ekspedytor (432303)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [464]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://unsplash.com/photos/md4QnifG-lo> [dostęp: 10.07.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania.....	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	7
2.7. Zawody pokrewne	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	8
3.1. Zadania zawodowe	8
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie i wysyłanie towarów	9
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Sporządzanie i kontrolowanie dokumentacji ekspedycyjnej ...	10
3.4. Kompetencje społeczne.....	11
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	11
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	12
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	12
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	12
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	13
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	14
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	14
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	15
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	15
7. SŁOWNIK POJĘĆ	17
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	17
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	19

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Ekspedytor 432303

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Logistyk.
- Spedytor.
- Specjalista ds. spedycji.
- Specjalista ds. transportu.
- Specjalista ds. logistyki.
- Specjalista ds. spedycji i logistyki.
- Specjalista ds. systemów logistycznych.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 4323 Transport clerks.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie PO KL (2011–2013) „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Bartłomiej Czuryło – DSV ROAD Sp. z o.o., Gdańsk.
- Krzysztof Gosz – PBS Sp. z o.o., Sopot.
- Blandyna Lewińska – PBS Sp. z o.o., Sopot.
- Tomasz Wojtasiński – Nałęczów Zdrój S.A., Drzewce.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Magdalena Jackman – PBS Sp. z o.o., Sopot.
- Małgorzata Domańska-Plichta – PBS Sp. z o.o., Sopot.
- Ryszard Pieńkowski – PBS Sp. z o.o., Sopot.
- Sebastian Stefański – PBS Sp. z o.o., Sopot.
- Daria Świsulska – PBS Sp. z o.o., Sopot.

Recenzenci:

- Sławomir Celebias – ADR Serwis Sp. z o.o., Gliwice.
- Marcin Czapnik – Zarząd Komunikacji Miejskiej, Gdynia.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Anna Frankowska – Ogólnopolski Związek Pracodawców Transportu Drogowego, Warszawa.
- Bartosz Milczarczyk – Ekspert niezależny, Pętkowice.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Ekspedytor planuje, organizuje, nadzoruje wysyłkę towarów oraz przygotowuje, wysyła i rozlicza dokumentację ekspedycyjną¹.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Ekspedytor jest zawodem o charakterze usługowym. W odróżnieniu od spedytora, praca ekspedytora wykracza poza samą obsługę programów komputerowych.

Praca ekspedytora jest obciążona dużą odpowiedzialnością, ekspedytor obsługuje bowiem ważne elementy procesu logistycznego, w tym: przygotowanie przesyłki, jej opakowanie, kompletowanie oraz oznaczenie. Ekspedytor wydaje także zlecenie wykonania wysyłki towarów.

Sposoby wykonywania pracy

Ekspedytor wykonuje pracę polegającą m.in. na:

- obsłudze procesu wysyłki ładunku, w tym przyjmowaniu, wydawaniu towarów, nadzorowaniu ważenia, mierzenia, pakowania i załadunku przesyłek, a także prawidłowym wypełnieniu listów przewozowych⁶,
- formowaniu⁴ odpowiednich partii przesyłek, dobieraniu do nich odpowiedniego rodzaju i środka transportu, przygotowaniu opakowania, oznakowaniu i przygotowaniu odpowiednich dokumentów, w tym listów przewozowych i faktur oraz zleceń wykonania wysyłki,
- weryfikowaniu zasadności ewentualnych reklamacji związanych z wysyłanymi towarami (sporządza protokół reklamacji) oraz prowadzeniu ewidencji obrotu towarowego² i dokumentów ekspedycyjnych.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Miejszem pracy **ekspedytora** są pomieszczenia biurowe, magazynowe oraz miejsca składowania towarów na powietrzu.

Praca ekspedytora wymaga bezpośredniego kontaktu z kierowcami, klientami, jak i osobami z innych komórek logistycznych wewnątrz przedsiębiorstwa. Jest wykonywana zarówno w pozycji stojącej, jak i siedzącej.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Ekspedytor, wykonując powierzone zadania zawodowe, wykorzystuje m.in.:

- telefon,
- komputer z dostępem do internetu oraz specjalistycznym oprogramowaniem,
- faks,
- kserokopiarki,
- skaner,
- wewnętrzną sieć informacyjną,
- urządzenia ładunkowe, takie jak wózki widłowe,
- środki transportu wewnętrznego,
- urządzenie ładujące oraz przenoszące,
- urządzenia zabezpieczające przesyłkę w transporcie, jak np. foliarki³.

Organizacja pracy

Praca **ekspedytora** może przebiegać w systemie jedno-, dwu- lub trzymianowym, w zależności od charakteru przedsiębiorstwa. Wykonuje swoje obowiązki służbowe również w niedziele i święta. Osoba pracująca w tym zawodzie samodzielnie zarządza czasem pracy. Godziny pracy nie są stałe i zależą od ilości powierzonych zadań, często zachodzi konieczność wykonywania zadań poza standardowymi godzinami pracy.

Ekspedytor realizuje zadania samodzielnie, jednak ze względu na stałe kontakty z ludźmi (dyspozytorami, magazynierami, klientami i innymi współpracownikami) wykonywana przez niego praca ma charakter zespołowy.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

W trakcie wykonywania pracy **ekspedytor** może być narażony na:

- choroby układu mięśniowo-szkieletowego,
- choroby wzroku,
- choroby słuchu,
- choroby wywołane przez stres,
- choroby układu oddechowego,
- choroby/kontuzje związane z obsługą urządzeń ładunkowych (np. wózka widłowego).

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **ekspedytor** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- ostrość wzroku,
- ostrość słuchu,
- spostrzegawczość,
- zręczność rąk;

w kategorii sprawności i zdolności

- uzdolnienia organizacyjne,
- zdolność koncentracji,
- zdolność analitycznego myślenia,
- odporność na stres,
- wyobraźnia i myślenie twórcze,
- dobra pamięć,
- zdolność nawiązywania kontaktów interpersonalnych;

w kategorii cech osobowościowych

- predyspozycje do pracy w szybkim tempie,
- samodzielność,
- samokontrola,
- systematyczność,
- dokładność,
- asertywność,
- odporność emocjonalna,
- komunikatywność.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

W zawodzie **ekspedytor** wymagana jest wysoka sprawność i kondycja fizyczna. Przeciwwskazaniami do wykonywania tego zawodu są w szczególności:

- niesprawność ruchowa,
- zdiagnozowana dyskopatia,
- niewydolność układu kostno-stawowego i mięśniowego,
- niesprawność narządów wzroku oraz słuchu.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **ekspedytor** preferowane są osoby, które posiadają co najmniej wykształcenie średnie ogólne lub średnie techniczne o profilu transportowym lub logistycznym, np. w zawodach szkolnych (pokrewnych): technik logistyk, technik spedytor lub technik transportu drogowego.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Podjęcie pracy w zawodzie **ekspedytor** ułatwiają:

- dyplom potwierdzający kwalifikacje pełne w zawodzie szkolnym pokrewnym: technik logistyk, technik spedytor lub technik transportu drogowego, uzyskany po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- świadectwa ukończenia kwalifikacyjnych kursów zawodowych, uzyskane po zdaniu egzaminów organizowanych przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne, w zakresie kwalifikacji:
  - AU.22 Obsługa magazynów (technik logistyk),
  - AU.32 Organizacja transportu (technik logistyk),
  - AU.31 Organizacja transportu oraz obsługa klientów i kontrahentów (technik spedytor),
  - AU.04 Eksploatacja środków transportu drogowego (technik transportu drogowego),
  - AU.69 Organizacja przewozu środkami transportu drogowego (technik transportu drogowego),
- prawo jazdy kat. B,
- udokumentowana znajomość języka obcego (zwłaszcza osoba pracująca w firmie zajmującej się transportem międzynarodowym).

Dodatkowym atutem jest posiadanie zawodowego prawa jazdy kategorii C lub D.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Kandydat do pracy w zawodzie zazwyczaj **ekspedytor** zazwyczaj zaczyna pracę jako asystent ekspedytora, a następnie może awansować na stanowisko ekspedytora.

Ekspedytor może podwyższać kompetencje:

- podejmując kształcenie w zawodach pokrewnych: technik logistyk, technik spedytor lub technik transportu drogowego,
- podejmując kształcenie (warunkiem jest posiadanie świadectwa maturalnego) w szkołach wyższych I stopnia na kierunkach związanych z logistyką lub transportem,
- uczestnicząc w szkoleniach branżowych oraz organizowanych przez pracodawców.

Po uzyskaniu wykształcenia wyższego może awansować na specjalistę w zakresie logistyki, a następnie na stanowiska kierownicze.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **ekspedytor** nie ma możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych w ramach edukacji formalnej i pozaformalnej.

Kompetencje przydatne do wykonywania zawodu ekspedytor można potwierdzić w Okręgowych Komisjach Egzaminacyjnych w zakresie kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach pokrewnych (szkolnych): technik logistyk, technik spedytor lub technik transportu drogowego.

Kompetencje przydatne do wykonywania zawodu ekspedytor potwierdzają również organizacje branżowe i ośrodki szkoleniowe, np. w zakresie przepisów prawa w przewozie ładunków, warunków pracy kierowców oraz użytkowania środków transportu.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **ekspedytor** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Specjalista do spraw logistyki	242108
Technik transportu drogowego ^S	311927
Technik logistyk ^S	333107
Technik spedytor ^S	333108
Dyspozytor radiotaxi	432301
Dyspozytor transportu samochodowego	432302

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **ekspedytor** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Przyjmowanie zleceń na przygotowanie wysyłki.
- Z2 Dobieranie rodzaju i środka transportu odpowiedniego do rodzaju przesyłki.
- Z3 Przyjmowanie i wydawanie przesyłek towarowych.
- Z4 Sprawdzanie rodzaju przesyłki zadeklarowanej w liście przewozowym.
- Z5 Kompletowanie towaru do przesyłki, przygotowywanie opakowania i oznakowania oraz dokumentów ekspedycyjnych.
- Z6 Sprawdzanie zgodności dokumentów przewozowych z przesyłanym towarem.
- Z7 Spisywanie protokołów braków lub reklamacji uszkodzonych przesyłek.
- Z8 Ewidencjonowanie obrotu towarowego z zastosowaniem dostępnych programów komputerowych.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie i wysyłanie towarów

Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie i wysyłanie towarów obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Przyjmowanie zleceń na przygotowanie wysyłki	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Podstawy obsługi komputerowych programów biurowych; • Procedury dotyczące przebiegu procesu przygotowania wysyłki; • Zasady komunikowania się z klientami, dyspozytorem i magazynierami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosować programy komputerowe właściwe w danej jednostce operacyjnej; • Odbierać i interpretować komunikaty od klientów, dyspozytora i magazyniera; • Odczytywać dyspozycje dotyczące zakresu zlecenia.
Z2 Dobieranie rodzaju i środka transportu odpowiedniego do rodzaju przesyłki	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Rodzaje środków transportu oraz ich przeznaczenie; • Zasady transportu towarów niebezpiecznych; • Prawo przewozowe, <u>Incoterms</u>⁵. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobierać środek transportu do rodzaju, ilości, stanu fizycznego i wielkości przewożonego towaru; • Stosować przepisy transportu towarów niebezpiecznych; • Stosować przepisy prawa przewozowego.
Z3 Przyjmowanie i wydawanie przesyłek towarowych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady działalności operacyjnej przedsiębiorstwa, w tym dostępność towarów w magazynie, • Potencjał techniczny magazynu w zakresie możliwości załadunkowych i rozładunkowych magazynu; • Zasady działania i obsługi środków transportu wewnętrznego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przeliczać i analizować dostępność towarów; • Określać czasochłonność realizacji zamówienia z uwzględnieniem możliwości operacyjnych magazynu; • Obsługiwać środki transportu wewnętrznego, np. wózki widłowe.
Z4 Sprawdzanie rodzaju przesyłki zadeklarowanej w liście przewozowym	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Sposoby określenia rodzaju, wielkości oraz ciężaru wysyłanych i zamawianych towarów; • Zasady tworzenia listów przewozowych; • Zasady operacyjne panujące w przedsiębiorstwie przy wysyłce towaru. 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytywać informacje z dokumentów magazynowych; • Określać parametry przesyłki (rodzaj, rozmiar, waga); • Weryfikować poprawność procesu przygotowania towaru do wysyłki.

Z5 Kompletowanie towaru do przesyłki, przygotowywanie opakowania i oznakowania oraz dokumentów ekspedycyjnych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady rozmieszczenia asortymentu w magazynie; • Zasady przygotowania opakowania; • Zasady oznakowania towaru. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kompletować przesyłkę; • Przygotowywać towar do wysyłki; • Znakować przesyłkę.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Sporządzanie i kontrolowanie dokumentacji ekspedycyjnej

Kompetencja zawodowa Kz2: Sporządzanie i kontrolowanie dokumentacji ekspedycyjnej obejmuje zestaw zadań zawodowych Z6, Z7, Z8, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z6 Sprawdzanie zgodności dokumentów przewozowych z przesyłanym towarem	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady tworzenia dokumentów przewozowych; • Metody oceny parametrów towaru; • Towary występujące w magazynie oraz ich nazewnictwo i oznaczanie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytywać zapisy dokumentacji przewozowej; • Oceniać parametry towaru; • Weryfikować poprawność danych występujących na dokumencie magazynowym z towarami przygotowanymi do wysyłki.

Z7 Spisywanie protokołów braków lub reklamacji uszkodzonych przesyłek	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady reklamacji oraz różnic towarowych; • Zasady współpracy z innymi działami w przedsiębiorstwie; • Zasady organizacji pracy i zasady obiegu dokumentacji przedsiębiorstwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowywać dokumentację reklamacyjną oraz protokół braków; • Współpracować z innymi działami przedsiębiorstwa, np. handlowym, magazynem, księgowością; • Stosować zasady organizacji pracy i obiegu dokumentacji między poszczególnymi komórkami organizacyjnymi przedsiębiorstwa.

Z8 Ewidencjonowanie obrotu towarowego z zastosowaniem dostępnych programów komputerowych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Procedury ewidencjonowania obrotu towarowego w przedsiębiorstwie; • Przepisy prawa dotyczące ewidencjonowania przesyłek niebezpiecznych; • Podstawy obsługi pakietu komputerowych programów biurowych; • Oprogramowanie firmowe np. typu ERP. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pozyskiwać dane niezbędne do przeprowadzenia procesu ewidencjonowania obrotu towarowego; • Stosować programy biurowe do tworzenia i ewidencji dokumentów ekspedycyjnych; • Obsługiwać wewnętrzne oprogramowanie firmowe; • Korzystać z oprogramowania typu ERP (<i>ang. Enterprise Resource Planning</i>) dotyczących planowania zasobów przedsiębiorstwa.

3.4. Kompetencje społeczne

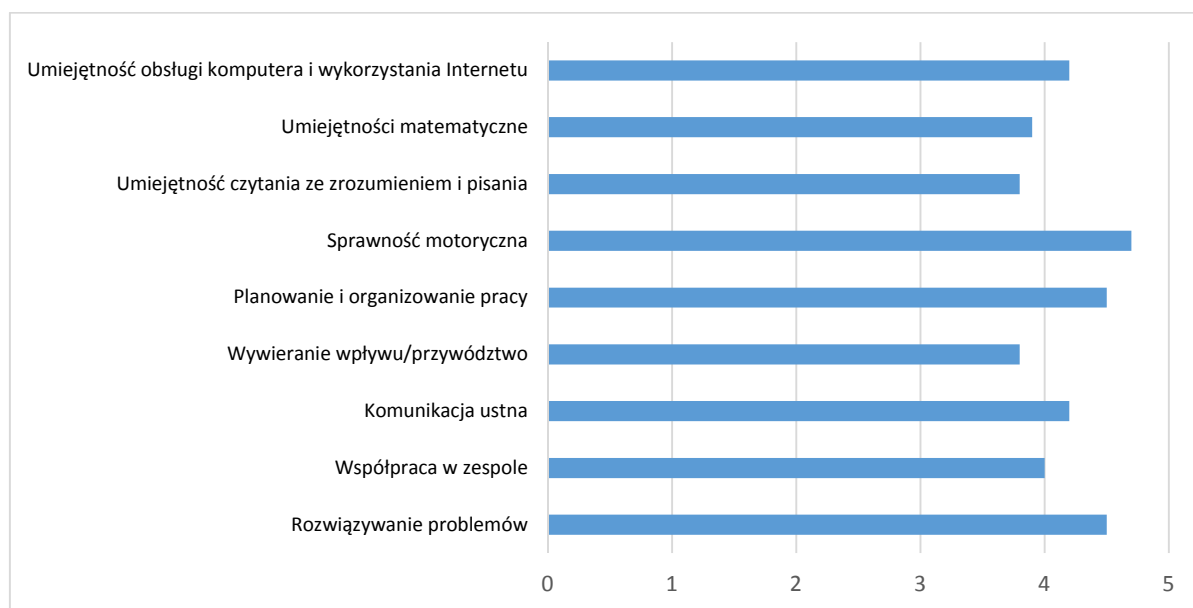
Pracownik w zawodzie **ekspedytor** powinien mieć kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za realizację zadań w zakresie realizacji zleceń transportowych i sporządzania oraz kontrolowania dokumentacji.
- Wykonywania pracy samodzielnie bądź w ramach większego zespołu.
- Oceniania swojego działania w ramach zespołu.
- Ponoszenia odpowiedzialności materialnej za utrzymanie powierzonego towaru podczas kompletowania, pakowania, przygotowania przesyłki do transportu, załadunku.
- Kierowania się zasadami zgodnymi z etyką zawodową i obowiązującymi przepisami w branży transportowej.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **ekspedytor**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **ekspedytor**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **ekspedytor** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Ekspedytor może pracować w firmach:

- transportowych,
- kurierskich,
- produkcyjnych,
- dystrybucyjnych,
- logistycznych.

W prognozach przedstawianych na rok 2018 zapotrzebowanie na pracowników na wykonywanie tego zawodu jest określone jako zrównoważone.

Zwiększające się zapotrzebowanie na usługi logistyczne, poprzez zwiększoną produkcję, import i eksport towarów, będzie rodziło nowe możliwości na rynku pracy dla tego zawodu.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.mpips.gov.pl/analizy-i-raporty/raporty-sprawozdania/rynek-pracy/zawody-deficytowe-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porpp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w zawodzie **ekspedytor**.

Kompetencje przydatne do wykonywania zawodu ekspedytor można uzyskać podejmując kształcenie w zawodach pokrewnych w:

- technikum – technik logistyk w zakresie kwalifikacji: AU.22 Obsługa magazynów, AU.32 Organizacja transportu,
- technikum – technik spedytor w zakresie kwalifikacji AU.31 Organizacja transportu oraz obsługa klientów i kontrahentów,
- szkole policealnej – technik transportu drogowego w zakresie kwalifikacji: AU.04 Eksploatacja środków transportu drogowego, AU.69 Organizacja przewozu środkami transportu drogowego.

W ramach wyżej wymienionych kwalifikacji można również uczestniczyć w kwalifikacyjnym kursie zawodowym (dla dorosłych) organizowanym przez:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych i prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztacania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kwalifikację potwierdzają Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (także w trybie eksternistycznym) po zdaniu egzaminu i spełnieniu wymagań formalnych.

Szkolenie

Szkolenia związane z pracą w zawodzie **ekspedytor** realizowane są:

- wewnątrz, w ramach firm zatrudniających osoby na takim stanowisku – szkolenia prowadzone są najczęściej przez pracowników z długim stażem, o odpowiednich kwalifikacjach i doświadczeniu,
- zewnątrz – szkolenia poza firmą lub na terenie firmy, jednak prowadzone przez zewnętrznych trenerów.

Przykładowa tematyka szkoleń to:

- aktualne przepisy prawne dotyczące np. czasu pracy kierowców, realizacji przewozów, w tym w relacjach międzynarodowych,
- warunki handlowe, tzw. Incoterms itp.,
- obsługa oprogramowania wspierającego pracę ekspedytora,
- komunikacja interpersonalna.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-zawodowe>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<http://www.zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) wynagrodzenie na stanowisku **ekspedytora** kształtuje się następująco:

- mediana miesięcznego wynagrodzenia wynosi około 2860 zł brutto miesięcznie,
- co drugi pracownik otrzymuje wynagrodzenie od około 2420 zł do 3400 zł brutto miesięcznie,
- 25% najgorzej wynagradzanych osób zarabia poniżej 2420 zł brutto miesięcznie,
- na zarobki powyżej 3400 zł brutto miesięcznie może liczyć grupa 25% najlepiej opłacanych osób zatrudnionych w tym zawodzie.

Na poziom wynagrodzenia mają wpływ m.in.:

- doświadczenie, staż pracy i posiadane kompetencje,
- wielkość i lokalizacja geograficzna firmy.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczecblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **ekspedytor** jest możliwe zatrudnienie osób niepełnosprawnych.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnionych osób:

- z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych i górnych (05-R), która nie wyklucza pracy przy komputerze; wymagane jest wówczas dostosowanie sprzętu komputerowego,
- z dysfunkcją narządu wzroku (04-O), jeśli posiadana wada jest skorygowana odpowiednimi szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, które zapewnią ostrość widzenia,
- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L), pod warunkiem zapewnienia odpowiednich pomocy technicznych – aparatów słuchowych, które skorygują tę niepełnosprawność w stopniu umożliwiającym komunikację werbalną.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 30.06.2018 r.

- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1155, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2200, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

Literatura branżowa:

- Babis H. (i in.): Transport. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.
- Krawczyk S.: Logistyka. Teoria i praktyka. Wydawnictwo Difin, Warszawa 2011.
- Kwaśniewski S., Nowakowski T., Zając M.: Transport intermodalny w sieciach logistycznych. Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, Wrocław 2008.
- Lewandowska M., Niedziałek B. (red.): Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS. Wydanie II. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Warszawa 2013.
- Zając P. (red.): Logistyczne zarządzanie flotą pojazdów drogowych. Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, Wrocław 2003.

Czasopisma:

- „Logistyka”, Wydawnictwo Instytut Logistyki i Magazynowania.
- „Top Logistyk”, Wydawnictwo Medialog Sp. z o.o.

Zasoby internetowe [dostęp: 10.07.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik transportu drogowego:
https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/311927.pdf
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik logistyk:
https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/333107.pdf
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik spedytor:
https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/333108.pdf
- Organizacja pracodawców „Transport i Logistyka Polska”: <http://tlp.org.pl>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Portal branżowy „E-Logistyka”: <http://www.e-logistyka.pl>
- Portal branżowy „Logistyczny”: <http://www.logistyczny.com>
- Portal branżowy „Logistyka”: <https://www.logistyka.net.pl>
- Portal branżowy „Trucks”: <http://www.trucks.com.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.

Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, cząstkowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.

Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Dokumentacja ekspedycyjna	Dokumentacja o różnym charakterze obejmująca aspekty związane z realizacją zlecenia transportowego.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
2	Ewidencja obrotu towarowego	Dokumentowanie obrotu towarowego, pozwalające na szczegółową ocenę wpływów oraz wypływów towarów. Ewidencja obrotu towarowego dzieli się na ewidencję syntetyczną oraz ewidencję analityczną.	www.egospodarka.pl/77651,Ewidencja-obrotu-towarowego,1,20,2.html [dostęp: 10.07.2018]
3	Foliarka	Urządzenie do owijania palet z ładunkiem w celu zabezpieczenia jego stabilności na użytek transportu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
4	Formowanie	Kompletownie ładunku zgodnie z dokumentacją ekspedycyjną.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
5	Incoterms	Zbiór międzynarodowych warunków sprzedaży i zakupu.	www.biznes.gov.pl [dostęp: 10.07.2018]
6	List przewozowy	Dokument dostarczający przewoźnikowi niezbędnych danych i informacji o przesyłce oraz jej miejscu przeznaczenia i odbiorcy, a także służący jako dowód zawarcia umowy przewozu.	www.infor.pl [dostęp: 10.07.2018]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.